

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres ref:
15/4145

Vår ref: 15/04634-3 /

Dato: 21.10.2015

Høring - endringer i universitets- og høyskoleloven - Svar fra Universitetet i Nordland

Vi viser til Kunnskapsdepartementets høringsnotat om forslag til endringer under fire områder av universitets- og høyskoleloven. Vårt svar er delt inn i kommentar til de ulike endringene i den rekkefølge notatet behandler dem.

1. Vitnemålsbank

Her blir det fra departementets side vist til problemer med forfalskning av vitnemål og karakterutskrifter. Videre vises det til at en vitnemålsbank skal være en tjeneste der personer på en enkel måte kan synliggjøre sine resultater for arbeidsgiver, utdanningsinstitusjoner og andre som har bruk for dem, og der mottakerne kan stole på at resultatene er korrekt gjengitt.

For å få dette til, må det være hjemmel for å behandle personopplysninger i vitnemålsbanken. Det foreslås derfor at slik hjemmel lovfestes i universitets- og høyskoleloven, og forslag til ny §4-13 går fram av høringsnotatet.

Problemer med forfalskning av karakterer og vitnemål, er også et problem vi har opplevd ved Universitetet i Nordland. Problemet forventes heller ikke å avta på sikt. *Fra UiNs side hilser vi derfor forslaget fra departementet velkommen. UiN har heller ingen innvendinger mot forslaget til ny tekst i universitets- og høyskoleloven, som vil gi hjemmel for behandling av personopplysninger i en vitnemålsbank.*

2. Klageordning for SIUs tildelingsvedtak

SIU forvalter i dag ulike finansieringsordninger med sikte på å styrke internasjonaliseringen av norsk utdanning, på vegne av ulike nasjonale og overnasjonale aktører. I denne sammenheng tildeler SIU midler både til norske utdanningsinstitusjoner, andre organisasjoner og til privatpersoner. Klager over de ulike vedtak avgjøres i dag av det departement som er ansvarlig for det aktuelle program.

Tildelingen av de utlyste midler foretas i de fleste tilfeller av et programstyre eller en tildelingskomité, satt sammen av spesialister på området. Det utøves en stor grad av

spesialisert skjønn ved vurdering av søknader, og tilsvarende sakkyndig kompetanse finnes ikke i Kunnskapsdepartementet. Et argument som kan tale for en begrensning av klageretten, er når det er tungtveiende grunner som taler for det. Her vises det til at klageinstansen ikke har den samme faglige forutsetningen til å utøve skjønn som underinstansen.

Høringsnotatet viser også til at de midlene det søkes om, er midler som skal ivareta allmenhetens interesser og ikke primært dekke et behov for den enkelte støttemottaker. I følge notatet tilsier dette at det skal mindre til for at det foreligger «tungtveiende grunner».

Endringsforslaget inneholder bla. følgende tilføyelse: «Klageinstansen kan ikke overprøve SIUs konkrete faglige vurdering av de faktiske forhold i forbindelse med tildeling av midler.» *Universitetet i Nordland har ingen innvendinger mot endringsforslaget, og ser heller ikke noen problemer med denne tilføyelsen som vil gjøre saksbehandlingen mere effektiv og redusere en tidstyv.*

3.NOKUTs akkrediterings- og tilsynsmodell

Forslag til endringer i loven som gjelder NOKUTs tilsynsarbeid, grunngis med at det skal legges til rette for et mer målrettet tilsyn med kvaliteten i akkrediterte studier på alle nivå. I høringsnotatet sies det at en av departementets viktigste oppgaver for utdanningskvaliteten er å sette NOKUT i stand til å utføre sine oppgaver på en tilfredsstillende måte, og at et mer aktivt tilsynsorgan vil kunne virke skjerpene for institusjonene. Målsettingen er å få til en bedre balanse mellom akkreditering av nye studieprogrammer på den ene siden, og mer målrettet og systematisk tilsyn med eksisterende utdanninger på den andre.

Bakgrunnen for foreliggende forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven er bl.a. at NOKUTs tilsynsarbeid bør bidra til at institusjonenes kvalitetsarbeid orienteres mot systematisk kvalitetsarbeid for hele utdanningsløpet, de bør rette oppmerksomheten mot de faktorene som er avgjørende for at studenter opplever kvalitet og i hvilken grad kvalitetsarbeidet er innrettet mot de viktigste faktorene for at studentene skal oppnå læringsutbyttet definert for studieprogrammet.

Universitetet i Nordland merker seg at departementet mener det er riktig å dreie tilsynet fra evaluering av institusjonenes kvalitetssikringssystemer, til et bredere tilsyn med institusjonenes samlede kvalitetsarbeid og foreslår følgende tilføyelse i § 1-6 første ledd: «...som skal sikre og utvikle kvalitetene i utdanningen...» *Dette er et skifte av fokus som universitetet ser vil bidra til å styrke vårt kvalitetsarbeid og har ingen innvendinger mot tilføyelsen.*

Endringene i §§2-1, tredje ledd og 3-3 fjerde ledd tar ut ordet system og erstatter det med bestemmelser rundt tilsyn av kvalitetsarbeid. Universitetet i Nordland slutter seg til begge foreslåtte endringer.

De foreslåtte endringene i §3 første og annet ledd tar opp at ved akkreditering av studietilbud fra nye tilbydere, må studietilbudet minst føre til en bachelorgrad, akkrediterte studietilbud skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og at akkreditering av både institusjoner og studietilbud må baseres på eksterne sakkyndige oppnevnt av NOKUT. *Dette er endringer UiN vil slutte seg til.*

Høringsnotatet gir en presisering av hva som ligger i selvakkrediteringsretten, og framhever det store ansvaret som følger denne. Departementet mener at det både bør gjøres tydelig at denne fullmakten må ses i sammenheng med institusjonenes kvalitetsarbeid og at institusjonene ved etablering av nye studietilbud, må vurdere studietilbudet ut fra de samme standardene og kriteriene som benyttes av NOKUT. NOKUT kan føre tilsyn med alle eksisterende studietilbud, uavhengig av hvem som har akkreditert dem, og kan derfor også trekke tilbake retten til å gi studietilbudene.

Forslag til endringer i §3-1 tredje ledd omhandler selvakkrediteringsretten og de standarder og kriterier dette skal bygges på. *Dette er et endringsforslag institusjonen fullt ut slutter seg til.* Høringsforslaget legger også til et nytt ledd, §3-1 fjerde ledd, der innholdet i tidligere tredje ledd med nye formuleringer er tatt med. «Vilkår for akkreditering» er erstattet med «standarder og kriterier», og denne bestemmelsen gjelder både institusjoner og studietilbud. *Universitetet i Nordland slutter seg til de nevnte endringer.*

I lovens §3-3 første ledd er «fag og emner» erstattet med «studietilbud». Dette gjentas også i annet ledd som omhandler vitenskapelige høyskoler eller høyskoler. I tillegg tas det med at det er NOKUT som skal søkes om akkreditering om studietilbud på høyere grads nivå. *Universitetet har ingen innvendinger mot de nevnte endringer.*

Det framlegges et nytt ledd til §2-1, niende ledd som omhandler departementets myndighet til å gi forskriftsregler som gjelder NOKUTs virksomhet. Departementet mener det er hensiktsmessig at dette fremgår av loven. NOKUT har hjemmel til å fastsette utfyllende forskrift.

Universitetet i Nordland har ingen innvendinger mot de framlagte forslag som gjelder NOKUTs akkrediterings- og tilsynsmodell. Institusjonen merker seg at endringsforslagene gir gode bidrag til å fremme et helhetlig kvalitetsarbeid, samt å fastholde rutiner og sette fokus på studentenes læringsutbytte.

4.Klagefrist ved forprøver

Ifølge universitets- og høyskoleloven skal eksamenssensur foreligge tre uker etter at eksamen er gjennomført. Etter lovens §5-3 fjerde ledd har eksamenskandidater rett til å klage på karakterfastsettingen innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Der kandidaten har bedt om begrunnelse, løper klagefristen fra kandidaten har fått begrunnelsen. I tillegg finnes mulighet for klage over formelle feil etc. innen tre uker etter at vedkommende er eller burde være kjent med det forholdet som begrunner klagen. Det heter videre at forprøver bare kan påklages når prøven ikke er bestått.

Fra studieåret 2016/2017, er karakterkravet i matematikk satt til 4,0 for opptak til grunnskolelærer- og lektorutdanning. De søkere som har en karakter på 3,0 i matematikk, vil få tilbud om et sommerkurs i faget planlagt med karakteren bestått/ikke bestått. Karakteren bestått likestilles med karakterkravet på 4,0. En endelig karakterfastsettelse ved eventuell klage, vil kunne ta uforholdsmessig lang tid når resultatet på forprøven, arrangert som nasjonal prøve i begynnelsen av august, skal avgjøre en eventuell studiestart på lærerutdanningen medio august. En klage ut fra de eksisterende bestemmelser, vil derfor

medføre forsinket oppstart for studenter som klager på karakteren ikke bestått og som får medhold. Departementet foreslår derfor at institusjonene gis myndighet til å fastsette kortere klagefrist for å påklage karaktersetning og formelle feil ved ikke bestått forprøve.

UiN ser gode grunner for å åpne opp for kortere klagefrist hva angår karakteren ikke bestått på den foreslåtte forprøven eller ved formelle feil, og har ingen innvendinger mot forslaget. Vi kunne også tenkt oss en redegjørelse for de konsekvenser dette får for andre forprøver. Regelen er generell, og burde derfor kunne benyttes ved alle lignende prøver.

Kort oppsummert har Universitetet i Nordland ingen innvendinger mot noen av de fire framlagte forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven. Vi ser fram til en rask prosess med å implementere endringene, noe som spesielt er viktig i forhold til det fjerde punktet i høringsnotatet.

Med vennlig hilsen

Pål A. Pedersen
Rektor

Stig Fossum
Universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.